

Автор

Філіпчук Юрій Степанович

вчитель інклюзивного навчання, практичний психолог

КЗ «Кухченська ЗОШ І-ІІІ ступенів» Локницької сільської ради

Зарічненського району Рівненської області

МЕТА: На прикладах з життя ознайомити учнів з кримінальною відповідальністю, показати, які наслідки можуть мати звичайні пустощі; виховувати законослухняних громадян.

Виховна година:

Правове виховання. Пустощі і кримінальна відповідальність

МЕТА: На прикладах з життя ознайомити учнів з кримінальною відповідальністю, показати, які наслідки можуть мати звичайні пустощі; виховувати законослухняних громадян.

ПЛАН.

1. Обговорення ситуації.
2. Бліц-турнір на тему "Ти і закон".

КЛАСНИЙ КЕРІВНИК. Ми вже не раз чули про те, що почастишали випадки дитячої злочинності. Багато причин є для цього у нашому сьогоденному житті. Але однією із головних, я вважаю, є те, що підлітки не знають законів. Зараз групи учнів будуть розігрувати перед нами різні ситуації. А ви будете оцінювати характер правопорушення і міру покарання, яка може бути присуджена за дане правопорушення.

СИТУАЦІЯ 1.

(За столом сидять троє учнів. Вони обговорюють подію:

Михайло заліз на склад і викрав кілька пачок цигарок.)

Міша: А ви знаєте, що це було не так і страшно. Ти б, Назарку, мабуть з переляку у штани наклав би. А я зовсім не боявся.

Назар. Тоді вип'ємо за успіх.

Іра. Ви б краще не пили.

Міша. А що, ти з нами не збираєшся пити?

Іра. Трішки спробую.

Міша. Пий, Ірко, ти це заслужила. Адже, поки твоєї мами немає вдома, нехай все це полежить у тебе.

Іра. Я так і знала, що ви мені дасте на зберігання. Але ж коли домовлялися про те, що ти підеш красти цигарки, Назар обіцяв їх заховати у себе вдома. А тепер даєте мені!

Назар. Тихіше, дитинко. Подякуй, що план розробив безпрограшний.

ЗАПИТАННЯ. Чи винні у крадіжці всі троє підлітків?

ВІДПОВІДЬ. Так, винні усі троє у скоєній крадіжці

Назар організував її, він найстарший, Міша безпосередньо здійснив злочин. А Іра – знала про злочин і мовчала, нікого не попередила. Тут є організатор і підмовник злочину(Назар), виконавець злочину—Михайло. А Іра є посібником. Вона знала, що готується злочин і не прийняла заходів, щоб йому перешкодити. Укривання злочину—це є посібництво до його здійснення. Тим більше винна дівчина, що вона ще погодилася зберігати крадені речі.

Ст. 223 КК України за такий злочин визначає покарання через позбавлення волі на термін від 3 до 10 років.

ЗАПИТАННЯ. Яку б міру покарання визначили ви кожному з них?

СИТУАЦІЯ 2.

За столом сидять двоє учнів.

Андрій. Сиджу на лавці. Раптом бачу іде мій колишній друг, а тепер ворог—Сашко. Ну, думаю, зараз я з тобою розквітаюся. Хапаю палку—цей спосіб оборони або нападу я часто використовую і наздоганяю Сашка. Ударив ззаду. А то виявився не він, а якийсь незнайомец. Той від удару впав. Ну думаю, коли вже так сталося, полізу почищу його кишені. Ну і сміхота Витягнув гаманець, а в ньому всього 3 гривні, звичайно, і від них не відмовився, давай швидше тікати. Отак мені пощастило .

Володя. А зі мною теж сталася пригода. Іду, бачу Оксанка. Хотів пожартувати: смикнув за сумку і побіг. Біжу, захекався. Вирішив оглянутися. Йой! А то не Оксана, а якась старушенція. Очі витріщила, щось шепче, руки тремтять. Я з переляку чкурнув. Перевірив сумку. Теж не багато: 13 гривень і число таке нещасливе. Хай йому грець!

Міша. Що зажурились, синки? Чув я вашу розмову. Хто ж так ризикує? 2-3 гривні вкрали! Це треба бути останнім дебілом! Навчайтеся, синки, поки я добрий.

Ось дивіться. (виймає гаманець із кишені Андрія) Як бачите ніякого ризику.

ЗАПИТАННЯ. Давайте проаналізуємо всі три ситуації. Які злочини тут мали місце, яка міра покарання передбачена за них Карним Кодексом?

ВІДПОВІДЬ. Вчинок Андрія кваліфікується як розбій. У Карному Кодексі це ст. 142: Розбій—це напад з метою заволодіння індивідуальним майном громадян, поєднаний з насильством, небезпечним для життя або здоров'я людини, яка зазнала нападу або з погрозою застосування такого насильства. Карається позбавленням волі на термін до 5 років або виправними роботами на термін до 2 років. Володя вчинив грабіж. Грабіж—це відкрите викрадання індивідуального майна, ст. 141 КК. Особа, що вчинила грабіж, карається позбавленням волі до 5 років або виправними роботами від 1 до 2 років

Міша здійснює крадіжки. Відповідальність за крадіжки ми уже обговорювали.

СИТУАЦІЯ 3.

За столом сидять троє дівчат: Катя, Таня, Оля. Вони обідають у кафе. Їм сподобалися гарні чарчини. Дівчата вирішили вкрати, двоє підійшли до офіціанта, щоб розрахуватися, а одна тим часом поклала їх у сумку.

Катя. Все вийшло так непомітно.

Таня. Підемо завтра у інше кафе. Дістанемо ще щось.

Оля Згода.

ЗАПИТАННЯ. Який злочин вчинили дівчата?

ВІДПОВІДЬ. Цей злочин передбачає ст. 82 КК. Розкрадання державного або колективного майна. Відкрите викрадання державного або колективного майна карається позбавленням волі на термін до 4 років або виправними роботами на термін від 1 до 2 років.

КЛАСНИЙ КЕРІВНИК. Ми розглянули ситуації, взяті з реального життя, зроблені реальними людьми. Молоді люди, про яких ми почули, стали на хибну стежку. Чи штовхав їх хтось, чи обрали самотійно? Та це вже, власне, не має значення. Всі вони відбували заслужене покарання. З їх життя випав великий відрізок часу, коли вони могли бути, як усі: вчитися, працювати, радіти життю, сонцю, приносити радість рідним.

Тому, перш ніж щось вчинити, задумайтеся, а які наслідки будуть від вашого вчинку. Не потрапляйте в подібні ситуації, які сталися з нашими „героями”!

А тепер бліц. Чи знаєте ви .?

1. Основний закон України.(Конституція)
2. Вищий законодавчий орган України. (Верховна Рада).
3. Вищий виконавчий орган України. (Кабінет Міністрів).
4. Розшифруйте аббревіатуру СБУ (Служба Безпеки України).
5. Спосіб прийняття законів або важливих рішень загального або місцевого значення шляхом голосування? (Референдум).
6. Людина, яка у суді виступає захисником звинуваченого.(Адвокат).
7. Особа, яка була засуджена не один раз.(Рецидивіст).
8. Таємне викрадання індивідуального майна громадян.(Крадіжка).
9. Покарання за крадіжку. (Ст. 140 передбачає позбавлення волі на термін до 3 років або виправні роботи на термін до 2 років).
10. Відкрите викрадання індивідуального майна громадян. (Грабіж).
11. Як карається особа, яка вчинила грабіж? (Ст. 141 передбачає позбавлення волі на термін до 5 років або виправні роботи на термін від 1 до 2 років).
12. Що це за злочин: напад із метою заволодіння індивідуальним майном громадян, поєднаний з насильством, небезпечним для життя й здоров'я особи, яка зазнала нападу? (Розбій).
13. Яке покарання передбачено за розбій? (Ст. 142 передбачає позбавлення волі на термін від 3 до 10 років).
14. Чи караються особи, які зчинили пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (залізниці, вагонів, дороги тощо). (Так. Ст. 78 передбачає за умисне зруйнування або пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів позбавлення волі на термін від 3 до 15 років).
15. Де відбувають покарання особи віком до 15 років? (У виправно-трудовах колоніях).

